

ต่อจากฉบับที่แล้ว

ภัยของคนตระหนี่

“ผู้เป็นคนตระหนี่ชี้เห็นยิวจัด แม้ว่าจะมีทรัพย์ถึง 80 โภกิกก็มีชีวิตเป็นอยู่อย่างยากดังนี้”

ในกรุงสาวัตถีมิเศรษฐีชื่อ อานนท์ มีทรัพย์สมบัติประมาณ 80 โภกิก แต่เป็นคนตระหนี่มาก เขาจะประชุมพวกญาติทุกครึ่งเดือนแล้วให้อาตมาบุตรของตนชื่อ มูลศิริ ว่า

“เจ้าอย่าได้ทำความสำคัญว่าทรัพย์ 80 โภกิกนี้มาก เจ้าไม่ควรให้ทรัพย์ที่มีอยู่หมดไปแต่ควรจะทำทรัพย์ใหม่ให้เกิดขึ้น เพราะเมื่อเราทำทรัพย์แม้เพียงกหาปณะหนึ่งให้หมดไปทรัพย์ทั้งสินก็ย่อมจะหมดไปได้”

อานนท์เศรษฐีได้ฟังดังนั้นว่า “ฟังดูหายอดดาที่ใช้ไปทีละหยดๆ ใช้นานไปมันก็หมดขาดได้ นี่เป็นทางเสื่อมแห่งโภคทรัพย์ ฟังดูการก่อรังของจอมปลวกทั้งหลาย มันได้ก่อขึ้นเพียงวันละเล็กวันละน้อย จอมปลวกก็ใหญ่ขึ้นมาได้ นี่เป็นทางเจริญแห่งโภคทรัพย์”

ท่านอานนท์เศรษฐีได้ฟังขุมทรัพย์ไว้ 5 แห่ง แต่ไม่ได้บอกให้บุตรรู้ ด้วยความตระหนี่และหวงทรัพย์ เมื่อเขาตายแล้วก็ยังมีความผูกพันในทรัพย์นั้น จึงไปเกิดในท้องของหญิงจันทาลยากจนที่อาศัยอยู่ใกล้ประตูแห่งหนึ่งใกล้พระนครนั่นเอง

ตระกูลแห่งคนจัณฑานที่อานนท์เศรษฐีไปเกิดนั้น ต้องทำงานรับจ้าง มีอยู่ประมาณพันคน พวกนี้ออกรับจ้างเป็นกลุ่มอยู่ นับแต่ที่เขาไปเกิดอยู่ในท้องมารดาแล้วก็ทำให้มารดาไปรับจ้างไม่ได้ค่าจ้างเลย ไปรับจ้างกับพวกไหนก็ทำให้คนพวกนั้นพลอยอดไปด้วย พวกจันทาลเหล่านั้นได้กล่าวกันว่า

“บัดนี้ พวกเราแม้ทำงานก็ไม่ได้ค่าจ้างไม่ได้แม้แต่ก่อนข้าวในหม้อพวกเรา เห็นจะมี

คนกาลกิณีอยู่เป็นแน่!”

ครั้นแล้วจึงแจกพวกจันทาลออกเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายที่อานนท์เศรษฐีไปเกิดอยู่ในท้องมารดาพอไปเข้ากับฝ่ายไหน ก็ทำให้ฝ่ายนั้นอดอยากในที่สุดนางก็ถูกเขาคัดออกมาอยู่คนเดียว ทำให้นางต้องอดอยากตลอดมา

เมื่อนางคลอดบุตรแล้ว เอานูตรไปหากินด้วย ก็ไม่มีใครจ้างต้องพากันอดทั้งแม่และลูก จึงต้องให้ลูกอยู่ในที่ที่ นางจึงพอกินได้บ้างและทารกนั้นเมื่อเกิดมาก็วิกล มือ เท้า นัยน์ตาหู จมูก และปากไม่เหมือนคนปกติ มีรูปร่างน่าเกลียดดุจปีศาจคลุกฝุ่น

แม้กระนั้น มารดาก็ยังไม่ทิ้ง บุตร นางทนเลี้ยงลูกด้วยความอดอยากฝืดเคืองเป็นอย่างยิ่ง เมื่อทารกโตพอจะหากินได้เองแล้ว นางก็เอาขามกระเบื้องใส่มือแล้วกล่าวว่า “ลูกเอ๋ย! แม่ลำบากเพราะเจ้ามากแล้ว บัดนี้แม่ไม่อาจจะเลี้ยงเจ้าต่อไปได้อีกแล้ว อาหารที่เจ้าจัดไว้ตามโรงทานมีอยู่ เจ้าจงไปหาเลี้ยงปากท้องเอาเองเถิด”

เมื่อกล่าวแล้ว นางก็ได้ปล่อยทารกไว้ทารกนั้นก็เดินไปจนถึงบ้านของตนเพราะระลึกชาติก่อนได้ จึงเข้าไปสู่เรือนของคนโดยที่ไม่มีใครเห็น เขาผ่านซุ้มประตูไปถึง 3 แห่งพอมายังซุ้มที่ 4 บุตรของมูลศิริเศรษฐีเห็นเข้าก็เกิดความหวาดกลัวร้องให้จ้า!!!

ลำดับนั้น พวกบริวารของเศรษฐีได้รู้กันเข้ามาแล้วต่อว่าทันที “เฮ้ย! เอ็งจงออกไปไอ้คนกาลกิณี” ว่าพลางก็โบยตีจนบอบช้ำแล้วจับเอาไปโยนกองขยะ

ครั้งนั้นแล พระศาสดามีพระอานนท์ติดตาม ได้เสด็จบิณฑบาตมาถึงที่นั่นแล้วทอดพระเนตรฯ เมื่อพระอานนท์ทูลถามแล้ว จึงได้เชิญมูลศิริเศรษฐีออกมาพร้อมด้วยบริวารประชุมกัน

พระศาสดาได้ตรัสถามเศรษฐีว่า “ท่านรู้จักทารกนั้นไหม?” มูลศิริเศรษฐีทูลตอบว่า “ไม่รู้จัก พระเจ้าข้า” พระศาสดาจึงตรัสว่า “ทารกนั้นคือ อานนท์เศรษฐีผู้เป็นบิดาของท่าน”

ครั้นแล้วพระศาสดาได้ตรัสกับทารกว่า “อานนท์เศรษฐี ท่านจงบอกขุมทรัพย์ใหญ่ 5 แห่งที่ท่านฝังไว้แก่บุตรของท่านเถิด” พระศาสดาทรงยังมูลศิริเศรษฐีผู้ไม่เชื่อ

บุญวาสนามาจากการบริจาค

ศรัทธาบริจาคได้บุญมาก

พระมัญชุศรีโพธิสัตว์

“...การทำความดี ไม่ต้องยึดรูปแบบ มีใจก็สำเร็จได้ บุญกุศลไม่ได้แบ่งแยกว่าใหญ่หรือเล็ก ให้มีการบริจาคทั่วไป แต่การบริจาคต้องใช้ปัญญาจึงจะสามารถได้รับบุญ หากบริจาคด้วยความแค้นเคือง เสียหาย หรือบริจาคโดยไม่ใช้ปัญญา ก็จะได้บุญน้อยลง ทั้งๆ ที่บริจาคมากแต่ผลตอบแทนเล็กน้อย

สมัยที่พระพุทธองค์ออกจาริกบิณฑบาตพร้อมกับเผยแผ่พุทธธรรม ความหมายคือให้เวไนยสัตว์ได้มีการบริจาคเพื่อสร้างนอานาบุญเพื่อเป็นการชำระล้างวิบากกรรมและเพิ่มพูนปัญญา ตลอดจนการพึงธรรมปฏิบัติธรรมด้วยเหตุนี้ การบริจาคขนาดใหญ่ถึงขั้นอุทิศกาย วาจา ใจ ที่เล็กๆ ก็คือการเลี้ยงอาหารแบบนีให้หนึ่งงอกสิบ ให้สิบงอกร้อย ให้พันงอกหมื่น ตลอดจนเป็นบุญกุศลที่ไร้ขอบเขต เช่นการหว่านโดของเกษตรกร หากได้ใส่ปุ๋ยกำจัดวัชพืช ก็ยังเก็บเกี่ยวได้มาก ไม่เพียงประโยชน์ต่อผู้อื่นเท่านั้น แต่ยังสามารถย้อนกลับมาสู่ตัวเองอีกด้วย ดังนั้น การบริจาค จึงเป็นบารมีหนึ่งที่ทำให้บำเพ็ญศีลของโพธิสัตว์

การบริจาคไม่ใช่เพียงเป็นเงินทองแต่อย่างเดียว การยิ้มให้คนชมความคิดเห็น เอาพุทธธรรมที่เรารู้ดีถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่น หรือไม่ก็ใช้แรงกายทำประโยชน์ให้แก่สังคม ล้วนเป็นบุญจากการบริจาคทั้งสิ้น เช่นการดูแลสถานธรรมและงานบริการธรรมไปด้วย หรือทำงานเพื่อให้งานประชุมธรรมดำเนินไปด้วยดี อุทิศได้ไม่ว่าจะเป็นกลางวันหรือกลางคืน

อีกประการหนึ่ง เมื่อเห็นหมู่มชนแล้วมีน้ำใจไปทำดี การบริจาค ก็คือสามารถเอาความคิดตนเองไปกล่อมเกล่าผู้คน เอาใจที่บีบิใจ นอบ น้อมไม่คิดหวังผลไปบริจาค ก็เหมือนเป็นนาดี โลกหว่านน้อยแต่เก็บเกี่ยวมาก แบบนี้คือจิตศรัทธาแท้จริง อย่าได้ยึดถือบุญกุศลภายหลังทำความดี หรือคิดคำนวณยอดบริจาคว่าบริจาคมากน้อยเท่าใด หรือถือตนว่าได้สร้างบุญเต็มเปี่ยมแล้ว นี่คือการขีดขวางราคะธรรมการไม่ติดในภาพลักษณ์ บริจาคโดยการปล่อยวาง ไม่ติดอยู่ในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และธรรมา รมณ์ เช่นนี้คือ การบริจาคภายใน การตั้งใจอุทิศโดยไม่หวังผลหรือนึกเสียใจ เช่นนี้จึงมีความสุขสงบ ของมากก็ตอบรับ ผ่านไปก็ไม่คิดค้าง เมื่อไม่มียึดในอวดตาจึงวางในอวดตา

หวังเวไนยทั้งหลายไม่คิดความอยาก ให้ใจตนสะอาดเสมอศรัทธาบริจาคไม่หวังผลตอบแทน ทุกอย่างหาเอาที่กาย อุทิศแรงกายบริจาคกว้างขวาง ความสำเร็จย่อมบริบูรณ์ บุญกุศลเหลือคณานับ”

ด้วยการพาไปขุดขุมทรัพย์ บัดนั้นเองมูลศิริเศรษฐีจึงเลื่อมใส ได้ถือพระพุทธเจ้าเป็นสรณะ พระศาสดาได้ทรงแสดงธรรมแก่มูลศิริเศรษฐีว่า

“คนพาล ย่อมเดือดร้อนว่า บุตรของเรามีอยู่ ทรัพย์ของเรามีอยู่ คนแลย่อมไม่มีแก่ตน ส่วนบุตรและทรัพย์จะมีแต่ที่ไหน”

“... บุญย่อมฝังขุมทรัพย์ไว้ในน้ำลึกด้วยคิดว่า เมื่อกิจที่เป็นประโยชน์เกิดขึ้น ทรัพย์นั้นจักเป็นประโยชน์แก่เรา

เพื่อเปลื้องการประทุรร้ายจากทางบ้าง ความบีบคั้นจากใจบ้าง เพื่อเปลื้องหนี้สิน บ้าง ทุกภิกขภัยบ้าง ในคราวเกิดอันตรายบ้าง ขุมทรัพย์ที่เขาฝังไว้ในโลกเพื่อประโยชน์นี้แล ขุมทรัพย์ที่เขาฝังไว้เป็นอย่างดี ในน้ำลึกเพียงนั้น ขุมทรัพย์นั้นทั้งหมด ย่อมหาสำเร็จประโยชน์แก่เขา ในกาลทั้งปวงที่เดียวไม่ เพราะขุมทรัพย์เคลื่อนจากที่เสียบ้าง ความจำของเขาย่อมหลงลืม เสียบ้าง สัตว์ทั้งหลายลึกลงไปเสียบ้าง ใจทั้งหลายลึกลงไปเสียบ้าง ทายาทผู้ไม่เป็นที่รัก ขุดเอาไปเมื่อเขาไม่เห็นบ้าง เมื่อใดเขาสิ้นบุญ เมื่อนั้นขุมทรัพย์ทั้งหมดนั้นก็ย่อมพินาศไป ...”

“...ขุมทรัพย์คือ บุญ เป็นขุมทรัพย์อันผู้ฝังไว้ดีแล้วด้วยทาน ศีล ความสำรวม และความฝึกตน ในเจดีย์ก็ดี ในสงฆ์ก็ดี ในบุคคลก็ดี ในแจกก็ดี ในมารดาที่ดี ในบิดาก็ดี ในพี่ชายก็ดี ขุมทรัพย์นั้นชื่อว่า ... อันผู้ฝังไว้ดีแล้ว ใครๆ ไม่อาจผจญได้ เป็นของคิดตามตนไป บรรดาสมบัติทั้งหลายเมื่อเขาจำต้องละไป เขาย่อมพาขุมทรัพย์คือบุญนั้นไป ขุมทรัพย์คือ ...บุญ ไม่สาธุระแก่ชนเหล่าอื่น โจรลักไปไม่ได้ บุญอันใดติดตนไปได้ ปราชญ์พึงทำบุญนิธิอันนั้น บุญนี้ให้สมบัติที่พึงใคร่ทั้งปวงแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ...”